A világ a két vh. között

Összefoglalás

Az eseménytörténet főbb vonalai

- 1914-1918: I.vh., hadigazdaság, az állam szerepvállalásának növekedése a gazd.-társ. életben a gazd.-társ. egyensúly megtartásáért (eladósodás és szélsőségesek megerősödése miatt)
- 1920: áttérés a béketermelésre, az európai államok gazdaságának eladósodása, szűkülő piac
- 1924. Dawes-terv, az európai válságot amerikai tőkével oldják meg, 1928-ra konszolidáció: Európa: stabilizáció, USA: nagy fellendülés
- Túltermelés
- Túltermelési válság, az egész világra kiterjed
- 1929-1932. világgazdasági válság

- Hitel-, ipari-, mezőgazd. válság: a korábban sikeres liberális gazd. modell (szabadversenyes kapitalizmus) már nem működik
- Keynes elmélete – állami beavatkozás – a piac élénkítése
- 1934. a New Deal meghirdetése, 1934-1936. állami megrendelések, útépítések, közmunkák, erőműépítések, állami tömeges állásteremtésszociális intézkedési csomag, a vásárlóerő kibővül
- Hasonló: állami szerepvállalás növekedése: náci gazd. politika (Neue Plan)
- de! USA: megtartják a demokráciát, infrastruktúra fejlesztés, míg Németo.: diktatúra, főleg a hadsereg és a hadiipar fejlesztése
- 1939. szept. 1.: II. vh.

Gazdaság

- 3 szakaszra osztható a korszak:
- 1. a hadigazd. vége
- 2. liberális gazd. politika folytatása és annak csődje a túltermelési válság miatt (túltermelés: a gépesítés okozta tömegtermelés és a túlzott tőkebefektetések miatt)
- 3. az állami szubvencióval (támogatással) szabályozott, államilag felügyelt gazdasági élet, Keynes

A totális államok

- I. vh. okozta sokk, kiábrándulás és a béketermelésre való visszatérés miatt gazd. válság, bizonytalanság
- jobb és baloldali szélsőségesek megerősödése, tömegpártok
- a tömegpártok hatalomra kerülnek és totális diktatúrákat építenek ki

1930-as évek 2. fele, Európa:

1. Totális államok: Németo., Olaszo., Szovjetunió, Albánia
2. Tekintélyuralmi rendszerek: Lengyelo., Jugoszlávia, Románia, Bulgária, Törökо., Görögo., Spanyolo., Portugália, Ausztria
3. Korlátozott parlamentáris rendszerek: Magyaro., Észto., Letto., Litvánia
4. Parlamentáris demokráciák: Nagy-Britannia, Íro., Norvégi, Svédo., Dánia, Finno., Hollandia, Belgium, Franciao., Csehszlov., Svájc

A totális államok jellemzői

1. Vezető (főtitkár /SZU/, vezér /führer, duce/)

- Kezében: államszervezet, karhatalom, centralizált tömegpárt

2. Hivatali apparátus: túlteljesít (félelem, kiszolgálás, kedvezmények a hatalomtól)

3. Az egyén helyzete:

- megalázás, alávetés a rendszernek, az egyén nem tudja befolyásolni a rendszert
- Megfélemlítés
- A helyeslés megkövetelése
- A részvétel megkövetelése
- Kötelező ideológiai képzés (média)